

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 796:615.825-057.36

ІННОВАЦІЇ У ФІЗИЧНІЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ХХІ СТОЛІТТЯ

Анна ПИВОВАР

студентка

Науковий керівник – **Христина БАРАНІВСЬКА**

викладач

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

Після виходу зі зони бойових дій багато військовослужбовців стикаються з фізичними та психологічними наслідками поранень. Процес одужання й повернення до повсякденного життя може бути складним і тривожним як для самого військового, так і для його родини. Фізична та психологічна реабілітація відіграють головну роль у відновленні здоров'я та якості життя поранених військових. Традиційні методи реабілітації, хоч і ефективні, але не завжди відповідають вимогам складних і багаторівневих травм. Саме тому виникає потреба у впровадженні інноваційних технологій і підходів, таких як роботизовані екзоскелети, віртуальна реальність, біомеханічна стимуляція, які допомагають прискорити процес реабілітації та поліпшити якість життя постраждалих. Проблематика:

1. Фізичні травми. Різні форми травм, включаючи втрату кінцівок, потребують індивідуальних підходів у процесі фізичної реабілітації.

2. Психологічні травми. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) та інші психічні розлади є поширеними серед військових.

Науковий інтерес до цієї теми значно зріс, про що свідчить велика кількість праць і методів реабілітації від дослідників.

Запропоновано інтеграцію нових технологій, як-от роботизовані екзоскелети й терапія з використанням віртуальної реальності, у стандартну програму реабілітації. Виявлено переваги цих технологій, зокрема прискорення процесу відновлення, збільшення мотивації пацієнтів і зменшення больового синдрому.

Перші військові програми з використання екзоскелетів також були пов'язані з інженерами і дослідниками зі США. Зокрема, *DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency)* підтримувала дослідження й розробку екзоскелетів як для підвищення фізичних можливостей солдатів, так і для реабілітації поранених військовослужбовців. Компанії *ReWalk Robotics* та *Ekso Bionics* стали основними виробниками медичних екзоскелетів, їхні пристрої використовують для відновлення ходьби в пацієнтів із травмами хребта, інсультами й іншими захворюваннями, що ускладнюють рух. Крім того, *ReWalk* можна також використовувати як фізичний тренажер для хворих, які проходять реабілітацію.

Екзоскелет *ReWalk* розробив засновник ізраїльської компанії *Argo Medical Technologies* Мат Гофер. Молодий український інженер Антон Головаченко створив прототип екзоскелета: він розробив модулі, які одягаються на пошкоджені кінцівки для допомоги у тренуванні м'язів.

Розвиток реабілітаційних центрів. Після початку війни на сході України потреба в реабілітації військовослужбовців значно зросла. У деяких спеціалізованих реабілітаційних центрах в Україні використовують передові методи, зокрема екзоскелети для відновлення після травм спини й нижніх кінцівок. Наприклад, такі пристрої застосовують у реабілітаційних центрах у Львові, Києві та інших містах.

Інноваційні проекти. У 2021 році українська військова медицина почала активніше розглядати можливості використання екзоскелетів для реабілітації поранених військових. Існують також благодійні ініціативи, які підтримують закупівлю таких пристроїв для поранених солдатів.

Медична допомога за кордоном. Частина українських військовослужбовців, які отримали серйозні поранення, проходять реабілітацію за кордоном, де можуть використовувати сучасні технології, включаючи екзоскелети. Наприклад, деякі українські військові проходять реабілітацію в Німеччині та США, де ці пристрої є більш доступними.

